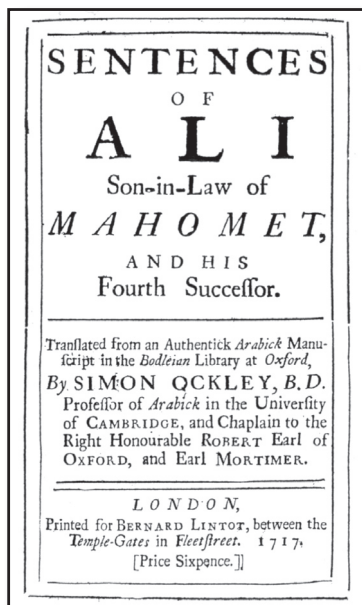

کلمات قصار امیر مؤمنان علیه السلام در نگاه او کلی

ترجمه انگلیسی گزیده‌ای از کلمات قصار حضرت علی ابن ابی طالب علیه السلام
متعلق به قرن هجدهم میلادی به قلم سایمن اوکلی

دکتر محمدرضا فخر روحانی

به تازگی مجله «الموسم» چاپ هلند در شماره ۷۲ - ۷۱ (۲۰۰۹م) نسخه عکسی، ترجمه‌ای از واژه‌های برگزیده و کلمات قصار حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام را منتشر کرده است. در روی جلد این کتاب، نام مترجم «سایمن اوکلی» [Siman Ockley] درج گردیده که استاد زبان عربی در دانشگاه کمبریج انگلستان بوده و کتاب را از روی نسخه اصلی، که به زبان عربی است و در کتابخانه بادلین دانشگاه آکسفورد نگهداری می‌شود، به زبان انگلیسی برگردانده است در این کتاب که ۳۴ صفحه دارد، روی هم ۱۶۹ فقره از کلمات قصار را به انگلیسی برگردانده و کتاب به وسیله برنارد لیتوت، به سال ۱۷۱۷ در لندن چاپ و منتشر شد. بعدها این کتاب در سال ۱۸۹۲ از سوی انتشارات دانشگاه کمبریج تجدید چاپ گردید.

اوکلی از وام داری غربیان نسبت به حکمت و
تعقل عمیق عربی و شرقی سخن گفته و سخنان
حضرت امام علی علیه السلام را برتر از تمامی کلمات قصار و
ضرب‌المثل‌های سایر ملل می‌داند.

اوکلی (۱۶۷۸-۱۷۲۰م) در تقدیم نامه‌ای دو صفحه‌ای، خطاب به توماس فریک
[Thomas Freke] می‌نویسد:

نمونه موجود سخنان حضرت امام علی علیه السلام نمونه خوبی است برای
پیروی کردن.

وی در دیباچه‌ای هشت صفحه‌ای، ابتدا عملکرد غربیان در تحقیر اقوام شرق را به باد
انتقاد و سخره گرفته و آنگاه ایشان را به تأمل و تفکر در حکمت‌های موجود در سخنان
حضرت علی علیه السلام دعوت می‌کند. او کلی از وام داری غربیان نسبت به حکمت و تعقل
عمیق عربی و شرقی سخن گفته و سخنان حضرت امام علی علیه السلام را برتر از تمامی کلمات
قصار و ضرب‌المثل‌های سایر ملل می‌داند و از ژرفای آنها به وجد می‌آید و شگفت‌زده
می‌شود و همین مجموعه از کلمات آن امام همام را، در ارزشمندی، بالاتر از اناجیل اربعه
- عهد جدید - ارزیابی می‌کند. سرانجام همین امر، او را بر آن داشته تا در جلد دوم کتاب
دیگر خود (تاریخ شرقیان) به تفصیل به زندگی آن بزرگوار بپردازد.

او کلی در جایی دیگر تأسف می‌خورد که چرا باید این کتاب ترجمه شود، بلکه
برای فهم و درک عمق آن، سزاوار است که آدمی به ممالک شرقی (اسلامی) سفر
کند. وی اهمیت این کتاب را بسی بالاتر و بیشتر از عهد عتیق و سخنان انبیای بنی
اسرائیل می‌داند و می‌گوید:

این کلمات قصار، مشحون از هدفمندی بوده و دارای روح عشق و
شیدایی خالص است. دقت در حیات و بالاترین ثقل فکری و عمیق‌ترین
تجربیات بشر در امور انسانی را به دست می‌دهد.

از نظر سایمن اوکلی، تعجبی ندارد که انسان
در برابر هر یک از جمله‌های این کتاب بهت زده
شود!

از نظر اوکلی، تعجبی ندارد که انسان در برابر هر یک از جمله‌های این کتاب بهت
زده شود!

سایمن اوکلی در ۱۷۱۷ م در شهر اکسترانگلستان به دنیا آمد و در رشته زبان
عربی در دانشگاه کیمبریج تحصیل کرد. وی مدت‌های طولانی در کتابخانه بادلین -
کتابخانه مرکزی دانشگاه آکسفورد - به مطالعات مخطوطات عربی پرداخت و در سال
۱۷۱۱ به سمت استادی دانشگاه کیمبریج در رشته مطالعات عربی برگزیده شد. او به
سبب بدهکاری‌های مالی در ۱۷۱۷ زندانی و در ۱۷۱۸ آزاد شد، لیکن شرایط جسمی
نامناسب منجر به فوت وی در ۱۷۲۰ شد.

از آثار اوکلی می‌توان کتابهای «مقدمه زبانهای شرقی» (۱۷۰۶)، ترجمه «تاریخ
یهودیان معاصر» اثر سیمون مودینا فرانسوی (۱۷۰۸)، «تطور عقل انسانی در کتاب حی
بن یقطان» اثر ابن طفیل (۱۷۰۸) و «تاریخ شرقیان» (جلد اول ۱۷۰۸ و جلد دوم ۱۷۱۸)
و نیز «گزیده‌ای از سخنان حضرت علی (علیه السلام)» (۱۷۱۷) را نام برد.

هرچند نویسنده مشهور لبنانی مقیم قاهره، آقای نجیب العقیقی در کتاب ارزشمند
خود «المستشرقون» (جلد ۲، ص ۴۶) مدعی است: اوکلی کتاب حاضر را از «غررالحکم
و دررالکم» آمدی گرفته، لیکن خود اوکلی در هیچ جای کتاب به نام متن دست
نویس عربی که وی این کلمات و جمله‌های حضرت را از آن‌ها برگرفته است اشاره‌ای
نکرده است.